

Komunikacja elektroniczna a prawo autorskie

Komunikacja elektroniczna ułatwia korzystanie z różnych utworów, ale może sprawiać problemy ...

Ustawa z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych

Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (**utwór**) (art. 1 ust. 1 pr. aut.).

Typowe utwory: literackie (np. książki); graficzne (np. zdjęcia); plastyczne (np. obraz); muzyczne (np. piosenki); audiowizualne (np. filmy); programy komputerowe (np. MS Word).

Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty;
  - 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole;
  - 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne
  - 4) proste informacje prasowe. (art. 4 pr. aut.)
-

Komunikacja elektroniczna a prawo autorskie

Autorowi przysługują osobiste i majątkowe prawa do utworu. Korzystanie z utworu wymaga zezwolenia twórcy (uzyskania licencji bądź praw majątkowych do utworu).

ALE prawo autorskie przewiduje tzw. **dozwolony użytek osobisty** chronionych utworów

Art. 23. 1. Bez zezwolenia twórcy wolno **nieodpłatnie** korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego. Przepis ten nie upoważnia do budowania według cudzego utworu architektonicznego i architektoniczno-urbanistycznego oraz do korzystania z elektronicznych baz danych spełniających cechy utworu, chyba że dotyczy to własnego użytku naukowego niezwiązanego z celem zarobkowym.

2. Zakres własnego użytku osobistego obejmuje **korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym**, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.

Oznacza to, że **wolno skopiować** (np. film, zdjęcie, piosenkę czy książkę na własny użytek), ale **nie wolno udostępniać** (rozpowszechniać w Internecie) tego rodzaju utworów bez zezwolenia twórcy.

Komunikacja elektroniczna a prawo autorskie

Prawo cytatu

Art. 29. Wolno **przycytać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów** oraz rozpowszechnione utwory plastyczne, utwory fotograficzne lub drobne utwory w całości, **w zakresie uzasadnionym celami cytatu, takimi jak wyjaśnianie, polemika, analiza krytyczna lub naukowa, nauczanie** lub prawami gatunku twórczości.

Zawsze należy wskazać (oznaczyć) autora i źródło fragmentu utworu (np. w przypisie).

Nie wolno przypisywać sobie autorstwa cudzych utworów (przywłaszczać sobie autorstwa albo wprowadzać w błąd co do autorstwa) – jest to tzw. **plagiat** – przestępstwo z art. 115 pr. aut. zagrożone karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat 3.

Komunikacja elektroniczna a prawo autorskie

Ochrona wizerunku - art. 81 pr. aut.

1. Rozpowszechnianie wizerunku wymaga **zezwoienia** osoby na nim przedstawionej. W braku wyraźnego zastrzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie.

2. Zezwolenia **nie wymaga** rozpowszechnianie wizerunku:

- 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
- 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Problem wykorzystywania (np. publikowania w sieci) zdjęć i nagrań, na których są osoby.
